عامل کشف ارتکازات:

انس به کلمات شارع

هر فقیهی آنَس باشد به کلمات شرع،در ارتکاز شرعی قویتر است. در اینکه هر فقیهی هر چه جلو میرود ارتکازی اشمل، اتم، اقوم، ارسخ پیدا میکند حرفی ندارم،چون نظام، ذو مراتب است در علم شارع. چرا؟ چون علم شارع، در تقنین الی ینتهی است.[1]

---

[1] برخی از راه های کشف ارتکازات در کلمات علما مورد اشاره قرار گرفته است.به عنوان نمونه مرحوم آیه الله بروجردی عدم طرح سوالات از سوی اصحاب در یک مسئله را شاهد بر ارتکازی بودن آن نزد متشرعه می داند.مثلاً در مسئلهی ستر وجه مرأه می فرمایند: هذا كلّه مضافا الى ارتكاز ذلك بين المسلمين بحيث يرى مستنكرا عندهم. و لعله لذا لم يرد في خصوص وجوب ستر الوجه و حرمة كشفه من الأصحاب و الأئمة عليهم السلام سؤالا و جوابا، فان بناء الأصحاب في نوع الاحكام على السؤال عمّا يدل عليه ظاهر القرآن الكريم أو اختلف فيه العامة.(تقریر بحث آیة العظمی البروجردي في القبلة، الستر و الساتر، مکان المصلي، جلد: ۱، صفحه: ۶۴)

ای از سوال در مورد فروع یک مسئله بدون اشاره به اصل آن، ارتکازی بودن یک مطلب نزد عموم را نتیجه گرفته اند: و بإسناده عن محمد بن علي بن محبوب، عن احمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن العلاء، عن أبي عبد اللّه عليه السلام قال: سألته عن الرجل يصيب ثوبه الشيء ينجسه فينسى أن يغسله فيصلي فيه، ثم يذكر انه لم يكن غسله أ يعيد الصلاة؟ قال لا يعيد قد مضت.

فإن الرواية باعتبار اشتمالها على عدم وجوب الإعادة على من علم النجاسة ثم نسي و صلى، و ان لم تكن معمولة عليها في الجملة أو مطلقاالا انها تدل على اشتراط الصلاة بطهارة الثوب كان امرا ارتكازيا مسلما عند الأصحاب و لذا وقع السؤال غالبا عن الأمور الطارية على هذا الشرط من الغفلة و النسيان و عدم العلم.(همان،ج ۱،ص ۲۹۸)

بازبینی #1
ایجاد شده 22 مه 2025 14:57:52 توسط ... .
به روزرسانی شده 22 مه 2025 14:58:12 توسط ... .